

Pas på svampegifte i dit kornlager

De fleste ved, at det kan gå grueligt galt med kvaliteten, hvis kornet ved indlagring eller selve lagerforholdene ikke er optimale.

De senere år har man i stigende grad fokuseret på dannelsen af giftstoffer – toxiner – i korn, der ikke opbevares optimalt. Og da giftstofferne hverken kan ses eller smages, er det vigtigt, at man som landmand er opmærksom på nogle af de forhold, som bidrager til denne forurening af brød-, malt- eller foderkorn.

Penicillium-svamp danner giftstoffer

Penicillium-svampen, *Penicillium verrucosum*, kan danne en svampegift, der kaldes OTA (ochratoksin A). Svampen er en udpræget lagersvamp, der kan overleve på gamle kornrester fra år til år. Da svampen er ganske almindelig, kan sådanne kornrester udgøre en smitterisiko for det nye års høst.

Derfor er det meget vigtigt, at både mejetæskers samt alle faste installationer rengøres grundigt, før årets høst lægges ind. Det gælder specielt i våde høstår. Og det gælder især for anlæg, hvor tørringen strækker sig over mange dage. Her vil der være en stor risiko for vækst af den omtalte svamp.

Hos Danmarks Jordbrugsforskning i Foulum (DJF) har man undersøgt et plantøringsanlæg, hvor der gennem en årrække var fundet meget af den omtalte *Penicillium*-svamp i kornet.

Landmanden, hvor undersøgelsen er udført, havde et hjemmelavet plantøringsanlæg med kapacitet på 7,5 kW.

Hovedkanalen var spånplader, som indvendigt var beklædt med plast. Sidekanaler bestod af brædder og masonit beklædt med op til 20 år gamle hessi-ansække. Rugen blev lagt i ca. en halv meters højde og havren i en meters højde.

Landmanden vurderede, at varmetilførsel var unødvendig.

Svampevæksten stiger under lagringen

Med kornspyd udtog DJF prøver i toppen og bunden af rugen og i toppen af havren. Fra august til november kunne man iagttage en statistisk sikker stigning i antal kerner med svampesporer, både for rug og havre. Der blev påvist flere kerner med sporer eller svampevæv i bunden end i toppen af rugen. Den mest sandsynlige forklaring på dette er, at smitte er sket via tørringskanalerne. Der blev nemlig påvist store mængder sporer af svampen i både kanalsystem og hessian, og de vil uundgåeligt spredes ud i kornet.

Ved rengøringen er det vigtigt, at støv og kornrester fjernes og ikke blot hvirvles rundt. Kost og blæser er ikke nok, der skal en industristøvsuger e.lign. med høj kapacitet til! Eller endnu bedre – installationer der kan vaskes.

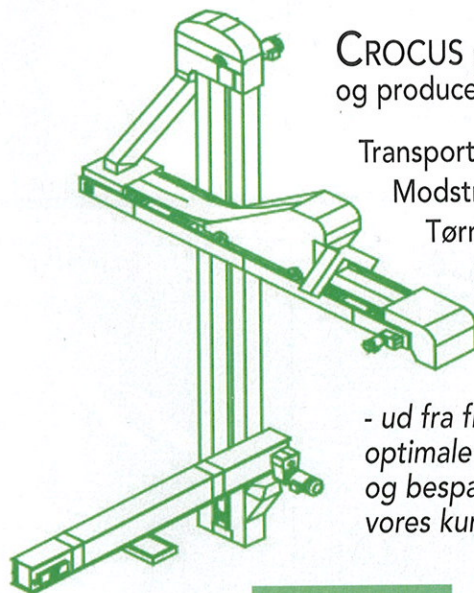
Pas på med materialerne
Pas på med materialer, der har

Pennicilliumsvampe i dit korn kan danne toxiner

en stor overflade (f.eks. hessian og træ) og derfor er vanskelige at rengøre. Her vil svampesporer let kunne "gemme sig" og senere blive blæst ud i kornet med den luft, der tørrer og belufter kernerne. Sådanne anlæg udgør en stor risiko, især hvis kornet

lægges ind med mere end 17 pct. vand og den første del af tørringen sker langsomt. ■

se.

CROCUS projekterer og producerer:

Transportudstyr,
Modstrømkølere,
Tørrings- og
procesanlæg

- ud fra filosofien om optimale løsninger og besparelser for vores kunder!

CROCUS

Virkevangen 25 • Assentoft • DK-8900 Randers
Tlf.: +45 87 95 93 00 • Fax: +45 87 95 93 09
E-mail: crocus@crocus.dk • www.crocus.dk